

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 133/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 CoE 21/2007 z 30. apríla 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2007 faxom a následne 5. septembra 2007 poštou doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoE 21/2007 z 30. apríla 2007.

Z obsahu sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor v exekučnej veci oprávneného P., a. s., K. (ďalej len „oprávnený“), proti povinnému Ing. J. N., B., o zaplatenie 11 368,98 Sk s príslušenstvom vedenej pod sp. zn. EX 198/06 podal 28. októbra 2006 Okresnému súdu Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“) návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením sp. zn. 17 Er 619/2006 z 21. decembra 2006 exekúciu v predmetnej veci zastavil a súčasne oprávnenému uložil nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 666 Sk. Sťažovateľ podal 15. januára 2007 proti uvedenému uzneseniu odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 CoE 21/2007 z 30. apríla 2007 zmenil uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách exekúcie a zaviazal oprávneného zaplatiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 466 Sk.

Podľa tvrdenia sťažovateľa *«súd môže preskúmať vyčíslenie trov exekúcie a nepriznať exekútorovi trovy exekúcie účelne vynaložené.*

V predmetnej veci však nie je spornou otázka, či úkony uvedené vo vyčíslení trov súdneho exekútora boli účelne vynaložené, ale v tom, či možno podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu považovať súčet všetkých účelne vynaložených hodín, bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch. Sťažovateľ je toho názoru, že súd je orgánom, ktorý je oprávnený vykladať a aplikovať zákon, ale toto jeho právo podlieha určitým obmedzeniam,

spočívajúcim v tom, že výklad a aplikácia zákonov musí byť v súlade s ich obsahom, zmyslom a cieľom. V predmetnej veci Krajský súd v Košiciach pokiaľ potvrdil rozhodnutie súdu I. stupňa, konal v rozpore s obsahom, zmyslom a účelom zákona č. 233/1995 Z. z., jeho ustanovenia § 196, Vyhlášky č. 288/1995 Z. z., jej ustanovenia § 14.

Rovnaký názor, teda, že spočítavanie časov jednotlivých úkonov pri priznávaní trov exekúcie exekútorovi je v rozpore s ustanoveniami Zákona č. 233/1995 Z. z. a Vyhlášky č. 288/1995 Z. z., zaujal aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 2 MCdo 16/2005.

Aj Krajský súd v Košiciach vo svojom uznesení sp. zn. 5 CoE 74/2006-41 zo dňa 30. 3. 2007, ktorým zmenil uznesenie prvostupňového súdu, práve na odvolanie exekútora, namietajúce okrem iného nesprávny postup súdu I. stupňa pri sčítavaní časov vynaložených potrebných na jednotlivé úkony exekučnej činnosti uviedol:

„Z citovaného § 14 ods. 2 prvá veta vyhlášky možno jeho jazykovým (gramatickým) výkladom vyvodit', že odmena patrí exekútorovi aj vtedy, ak úkon exekučnej činnosti netrval celú hodinu, že odmena sa určuje za jednotlivé úkony a preto sčítanie času trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti nepresahujúcich jednu hodinu je v rozpore s týmto ustanovením.“

Rovnako Krajský súd v Košiciach v uznesení sp. zn. 2 CoE 113/2006 zo dňa 23. 3. 2007 uviedol:

„Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom súdu I. stupňa, že súdny exekútor nemá nárok na náhradu základnej hodinovej sadzby za každý úkon exekučnej činnosti, ale za celkový čas účelne vynaložený na jednotlivé úkony exekučnej činnosti uvedené v časovej špecifikácii. Podľa názoru odvolacieho súdu z citovaného ustanovenia § 14 ods. 2 veta prvá Vyhlášky č. 288/1995 Z. z. možno jeho jazykovým (gramatickým) výkladom vyvodit', že odmena patrí exekútorovi aj vtedy, ak úkon exekučnej činnosti netrval celú hodinu. Odmena súdneho exekútora sa určuje za jednotlivé úkony a preto sčítanie času trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti nepresahujúcich jednu hodinu, je v rozpore s týmto ustanovením.“...

Rozhodnutie odvolacieho súdu, teda Krajského súdu v Košiciach je teda zjavne arbitrárne, účinok jeho interpretácie a aplikácie právnych predpisov je nezlučiteľný so základnými právami zaručenými sťažovateľovi Ústavou SR».

Sťažovateľ ďalej uviedol, že ako „súdny exekútor, vykonával v exekučnom konaní od podania návrhu exekučnú činnosť. V priebehu exekúcie teda vznikli trovy exekúcie dvojakého druhu, a to odmena súdneho exekútora a hotové výdavky.

Odmena súdneho exekútora pozostáva z hodinovej odmeny za výkon exekučnej činnosti, ktorú exekútor vykonal a ktorá smerovala k vymoženiu pohľadávky oprávnenej. Všetky tieto úkony boli účelné a v prospech oprávnenej a sťažovateľ ich v návrhu na zastavenie exekúcie špecifikoval“.

Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že „uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 CoE 21/2007 zo dňa 30. 4. 2007 došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru, práva, aby od neho nebola vyžadovaná povinná a nútená práca, podľa článku 4 ods. 2 Dohovoru, práva na ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 a na ochranu pred vyvlastnením podľa článku 20 ods. 3 Ústavy SR“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 2 a čl. 6 dohovoru boli uznesením krajského súdu sp. zn. 4 CoE 21/2007 z 30. apríla 2007 porušené, zruší uvedené uznesenie a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie, zakáže krajskému súdu pokračovať v porušovaní ním označených práv a zaviazá ho nahradiť mu všetky trovy tohto konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv zaručených v čl. 4 ods. 2 a čl. 6 dohovoru uznesením krajského súdu z 30. apríla 2007, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu z 21. decembra 2006 vo výroku o náhrade trov exekúcie. Ústavný súd sa

v prvom rade sústredil na posúdenie otázky, či v danom prípade mohlo dôjsť napadnutým uznesením krajského súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

Z predloženého rovnopisu uznesenia okresného súdu bolo zistené, že tento súd rozhodol o podaní sťažovateľa, ktorým požiadal o zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), tak, že exekúciu zastavil a súčasne oprávneného zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 666 Sk, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd mu ako súdnemu exekútorovi v dôsledku nesprávnej aplikácie § 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o odmenách a náhradách súdnych exekútorov“) nepriznal trovy exekúcie v rozsahu, v akom si ich v uvedenom konaní uplatnil (t. j. v sume 1 886 Sk).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že pri priznaní nároku na náhradu trov exekúcie vychádzal z § 203 Exekučného poriadku, podľa ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Pri vyčíslení trov exekúcie vychádzal krajský súd z § 14 a § 22 vyhlášky o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, na znenie ktorých sa vo svojom rozhodnutí odvolával. K argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa nesprávneho vyčíslenia trov exekúcie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia krajský súd uviedol:

«Pre prípad zastavenia exekúcie patrí odmena súdnemu exekútorovi podľa tretieho oddielu vyhlášky a určuje sa podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu po a) a po b) paušálnou sumou za jednotlivé úkony exekučnej činnosti (§ 14 ods. 1 vyhlášky), pričom základná hodinová sadzba podľa ods. 1 písm. a) je 200,- Sk za každú aj začatú hodinu a súdny exekútor je povinný vyhotoviť časovú špecifikáciu jednotlivých úkonov exekučnej činnosti.

Pokiaľ exekútor vo svojej špecifikácii uplatnil plnú hodinovú sadzbu 200,- Sk za každý jednotlivý úkon vykonaný v predmetnom exekučnom konaní, mal odvolací súd za to, že práve tento postup nezodpovedá textu vyhlášky, pretože ust. § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky nehovorí o odmene za jednotlivé úkony, ale o určení odmeny „podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu“, t. j. čas venovaný tomuto exekučnému konaniu, ako celku.

Preto pokiaľ okresný súd pre účely časovej odmeny podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky zrátal čas jednotlivých vykonaných úkonov, odvolací súd považoval tento postup za správny a je treba povedať, že neodporuje tomu ani úprava uvedená v ods. 2 tohto ust. a neriadil sa ani právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR, pretože toto rozhodnutie ho v konkrétnej veci nezaväzuje.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku, že nebola priznaná náhrada za režijné náklady, za správne považoval odvolací súd aj tento postup prvostupňového súdu, pokiaľ exekútorovi nepriznal náhradu za bežný režijný kancelársky papier, iba náklady, ktoré sú súčasťou exekučnej činnosti.

V každom exekučnom konaní (rovnako ako administratívne práce, ako výdavky sú odpočítateľné pre daňové účely). Vyhláška neupravuje možnosť náhrady týchto nákladov paušálnou sumou, ale ani iným spôsobom. V § 22 umožnil náhradu hotových výdavkov, ktoré je potrebné v každej veci osobitne preukázať.

Keďže v odvolaní sám spomenul exekútor, že mu zmätočne bola priznaná náhrada za stratu času 200,- Sk, ktorú nežiadal, odvolací súd na to prihliadol, a preto ešte znížil náhradu priznanú prvostupňovým súdom z priznaných 666,- Sk na 466,- Sk.»

Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia z 21. decembra 2006, na ktoré odkázal a s ktorým sa plne stotožnil aj krajský súd v rámci svojho rozhodnutia, podrobne a konkrétnym spôsobom špecifikoval, ktorú časť úkonov vykonaných sťažovateľom považoval za účelnú, ako aj dôvody, prečo mu nebolo možné priznať trovy exekúcie v celom ním uplatnenom rozsahu.

V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že do pôsobnosti všeobecného súdu z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže zasiahnuť len vtedy, ak by jeho rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie označených základných práv sťažovateľa, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02).

Ústavný súd je toho názoru, že interpretácia a aplikácia § 203 Exekučného poriadku v spojení s § 14 vyhlášky o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, ktorou súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci dospeli k záveru, že za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu možno považovať súčet všetkých účelne vynaložených hodín bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch, nie je v rozpore s účelom a cieľom uvedených ustanovení, ktoré vo svojom texte nesporne obsahujú zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie v celom rozsahu uplatnenom súdnym exekútorom, ktoré pri výkone exekúcie do jej zastavenia vynaložil.

Ústavný súd konštatuje, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (citované v prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa odlišnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ohľadom spôsobu vyčíslenia trov exekúcie ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská

k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01).

Vzhľadom na sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru ústavný súd v súvislosti so svojou doterajšou judikatúrou zdôrazňuje, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2007 je podľa názoru ústavného súdu riadne a náležite odôvodnené. Ústavný súd nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvozené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. neudržateľné a ktoré by súčasne mali za následok namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07) poukázal na svoj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj označené práva, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, o prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru by bolo možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo

k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu nenaznačujú, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, a preto ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že obdobne ako v tomto náleze rozhodol už aj v iných porovnateľných veciach (pozri napr. II. ÚS 34/08, III. ÚS 30/08, IV. ÚS 38/08).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008